

АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ ЕКОЛОГООРІЄНТОВАНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

доц. Шкарупа О.В., студент Стрельник О.В.

На сьогодні одним із найбільш актуальних завдань розвитку Сумської області є трансформація регіональної економіки з урахуванням принципів сталого розвитку. Наслідки фінансово-економічної кризи, соціо-екологічні проблеми, зокрема у сфері ресурсо- та енергоспоживання, досить явно демонструють про необхідність екологоорієнтованих трансформацій регіонального розвитку з метою вирішення еколого-соціо-економічних проблем. У числі найбільш вагомих з них, що потребують вирішення можуть бути названі наступні:

- відсутність значних інвестицій, в тому числі і в сфері природокористування та ресурсовідтворення, насамперед, іноземних;
- низький ступінь екологізації виробничої сфери області;
- пряма залежність фінансового стану промислових підприємств від виплат чи дотацій із державного бюджету, що обумовлює їхню вразливість у результаті загострення внутрішньополітичної ситуації на державному рівні;
- низька конкурентоздатність продукції порівняно із закордонними виробниками внаслідок високої енергоємності та ресурсоємності виробництва;
- наростання тенденцій до витіснення іноземними конкурентами регіональних виробників із зовнішнього та внутрішнього ринків, що обумовлено «моральним застарінням» їх продукції, її невідповідністю новим світовим екологічним та енергетичним стандартам;
- слабка готовність менеджерів великих промислових підприємств до ефективної роботи в кризових умовах, відсутність ефективної системи екологічного менеджменту;
- диспропорціональний розвиток регіонального ринку праці, низька якість життя населення.

Виходячи із викладеного, для підвищення еколого-економічної ефективності регіональна економіка потребує модернізації та структурної перебудови. Ґрунтуючись на принципах сталого розвитку територій серед першочергових завдань екологоорієнтованого розвитку Сумської області можна виокремити наступні:

- покращення інвестиційної привабливості області (в т.ч. за рахунок виробництва екологічних товарів), формування екологічних механізмів для залучення капіталовкладень у розвиток галузей регіональної економіки.

- підвищення конкурентоздатності регіональної економіки за рахунок скорочення частки енергосмітх та ресурсовитратних виробництв;

- розширення можливостей для реалізації на регіональному ринку товарів та послуг (в т.ч. екологічних), основними виробниками яких є місцеві структури малого та середнього бізнесу;

- модернізація й екологізація транспортної та суцуптньої інфраструктури, зокрема, в інтересах ефективного використання транзитного потенціалу регіону.

Одним з оптимальних шляхів вирішення названих задач є створення на території Сумської області «екополісу». Конкретизував властивості екополісу проф. Мельник Л.Г., який під екополісом розуміє науково-виробничо-освітній комплекс, що функціонує для створення і реалізації товарів екологічного спрямування. На відміну від природоохоронної діяльності, призначеної для вирішення певних екологічних проблем, при формуванні екополісу головною метою стає отримання прибутку від реалізації товарів екологічного призначення, які прямо чи опосередковано сприятимуть вирішенню певних екологічних проблем. Формування екополісу підсилює у господарських суб'єктів мотивацію досягнення екологічних цілей [1].

При цьому, пріоритетним має стати розвиток екологічнообумовлених та екологічносприятливих економічних відносин між субектами регіональної економіки. Можна виділити наступні головні завдання, що потребують вирішення для реалізації концепції екополісу на Сумщині:

- популяризація виробників продукції екологічного спрямування;

- залучення інвесторів до реалізації екологічно орієнтованих проєктів;

- формування екологічно привабливого іміджу області для розвитку масового екотуризму;

- реструктуризація економічної системи з метою орієнтації на виробництво та споживання екологічних товарів і послуг та збільшення кількості робочих місць;

- збільшення у бюджетних надходженнях області частки доходів, які отримуються завдяки виробництву й споживанню екологічно сприятливої продукції;

- стимулювання вторинної переробки промислових і побутових відходів

- підвищення екологічної свідомості населення та формування етичного ставлення до навколишнього природного середовища.

Література

1. Формування на території Сумської області ЕКОПОЛІСУ – науково-виробничо-освітнього комплексу з виробництва і реалізації товарів екологічного призначення (концептуальні положення). – Суми: ВТД «Університетська книга», 2003. – 36с.